

service public fédéral
**SANTÉ PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAINE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT**

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

FRV/2016/ADVIES-01

CFAI/2016/AVIS-01

12/01/2016

**Advies van de Federale Raad voor
Verpleegkunde betreffende het beroeps-
en competentieprofiel van de
verpleegkundige verantwoordelijk voor
algemene zorg**

**Avis du Conseil Fédéral de l'Art
Infirmier concernant le profil
professionnel et de compétences
de l'infirmier responsable de soins
généraux**

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening

Federale Raad voor Verpleegkunde
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

Direction générale Soins de Santé

Professions des Soins de Santé et Pratique
Professionnelle
Conseil fédéral de l'art infirmier
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016
	CFAI/2016/AVIS-01

Oorsprong

Minister Maggie De Block, minister van sociale zaken en volksgezondheid, formuleerde in haar schrijven van 5 november 2015 een adviesaanvraag omtrent het uitschrijven van een beroeps- en competentie profiel in de zorgberoepen.

Deze adviesaanvraag kaderde in de hervorming van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 gerelateerd aan de uitoefening van gezondheidszorgberoepen (de oude wet koninklijk besluit n°78 van 10 november 1967 met betrekking tot het uitoefenen van gezondheidszorgberoepen). En dit om een brede maar precieze omschrijving te krijgen van het uitoefenen van de verschillende gezondheidsberoepen, met als doel om afstand te doen van de actuele omschrijving (eerder negatief) van de gezondheidsberoepen en om een strikte afbakening te krijgen van de verschillende beroepsdomeinen. Om dit te verwezenlijken volstaat het een beroeps- en competentieprofiel uit te schrijven dat voldoet aan volgende condities:

- positief omschreven te worden en in het bijzonder gericht te zijn op de bekwaamheden van het gezondheidszorgberoepen;
- in de mate van het mogelijke aan te sluiten op de Europese tendensen (Richtlijn 2005/36/EG en Richtlijn 2013/55/EU), onverminderd inzichten in internationale context;
- in een voldoende brede basis te voorzien ten einde de brede inzetbaarheid te vergroten;
- oog te hebben voor samenwerkingsmogelijkheden met anderen zorgverleners (interdisciplinariteit);
- oog te hebben voor gezondheidszorg in alle lijnen van de organisatie ervan: eerste en daarop aansluitende lijnen, intramuraal (ziekenhuis), extramuraal (in individuele setting—zowel als groepspraktijken of zogenaamde “private klinieken”);
- specifiek oog te hebben voor de chronisch zieken, polypathologie en langdurige tot levenslange zorgtrajecten;

Origine

La Ministre Maggie De Block, Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, formule dans son courrier du 5 novembre 2015 une demande d'avis pour établir des profils de compétences des différentes professions des soins de santé.

La demande d'avis s'inscrit dans le cadre de la réforme de la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé (anciennement l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé). Et ce, afin d'avoir une description large mais précise de l'exercice des différentes professions des soins de santé dans le but de s'écarter de la description actuelle (négative) de la profession de santé et de la délimitation stricte des domaines professionnels. Pour ce faire, il convient d'établir des profils de compétences qui devront répondre aux conditions suivantes :

- être définis de manière positive et viser en particulier les compétences de la profession de santé concernée ;
- dans la mesure du possible, correspondre aux tendances européennes (directives 2005/36/CE et 2013/55/UE), sans préjudice des positions au niveau international ;
- faire l'objet d'un consensus suffisamment large afin de favoriser une large mobilisation ;
- permettre la collaboration avec d'autres prestataires de soins (interdisciplinarité) ;
- tenir compte de l'organisation des soins de santé à tous les niveaux : première ligne et suivantes, soins intra-muros (hôpital) et extra-muros (cabinet individuel et pratiques de groupe ou « cliniques privées ») ;
- s'intéresser de manière spécifique aux maladies chroniques, polypathologies et trajets de soins de longue durée ou à vie ;

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016
	CFAI/2016/AVIS-01

- voor de niet-medische beroepen, in te gaan op mogelijke autonome uitoefening of uitoefening binnen een kader van ruime delegatie;
- voldoende ruimte te laten opdat de gezondheidszorg naar de toekomst toe verder kan evolueren, zonder dat telkens een aanpassing van de wetgeving noodzakelijk is.

Advies van de FRV

Tijdens de zitting van 1 april 2015 van de FRV is het beroeps- en competentie profiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemeen zorg uitgeschreven en gevalideerd (zie bijlage) Een verduidelijking van de interdisciplinariteit is gevalideerd tijdens de zitting van 12 januari 2016

Tevens is het beroeps- en competentieprofiel van de zorgkundige goedgekeurd door de nationale raad voor verpleegkunde op 29 maart 2012 (advies 2012-04). De toevoeging van de competentie "medische informatica" aan het profiel van de zorgkundige is aangevuld en goedgekeurd op 12 januari 2016 door de FRV en dit overeenkomstig het advies van 1 april 2014 (advies 2014-01) (zie bijlage)

Beide competentieprofielen voldoen aan de voorwaarden gevraagd door de minister van sociale zaken en volksgezondheid

Daarenboven kan het beroeps- en competentieprofiel van de zorgkundigen mee evolueren naar de toekomstige noden in functie van de bereidheid van alle betrokkenen, behoeften van de volksgezondheid en in samenspraak met de Technische Commissie voor Verpleegkunde.

Aangaande het beroeps- en competentieprofiel Verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, stipuleert de FRV de voorwaarden aangebracht door het ministerie van sociale zaken en volksgezondheid:

- en ce qui concerne les professions non médicales, donner suite à une éventuelle pratique autonome ou pratique dans le cadre d'une large délégation ;
- accorder une marge de manœuvre suffisante pour que les soins de santé puissent continuer à évoluer dans le futur, sans devoir systématiquement nécessiter une modification de la législation.

Avis du CFAI

Le CFAI a élaboré et validé en sa séance du 1er avril 2015 le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux (voir en annexe). Une précision de l'interdisciplinarité a été validée lors de sa séance de ce 12 janvier 2016.

D'autre part, le profil professionnel et de compétences de l'aide-soignant a été approuvé par le Conseil National de l'Art infirmier le 29 mars 2012 (avis 2012-04). L'adjonction de la compétence « informatique médicale » au profil de compétences de l'aide-soignant a été inséré et validé ce 12 janvier 2016 par le CFAI et ce, conformément à son avis du 1er avril 2014 (avis 2014-01) (voir en annexe).

Ces deux profils de compétences répondent aux conditions demandées par la Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique.

Toutefois, le profil professionnel et de compétences de l'aide-soignant pourra évoluer dans l'avenir en fonction de la volonté de l'ensemble des acteurs, des besoins de santé publique et en concertation avec la Commission Technique de l'Art Infirmier.

Concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux, le CFAI précise les conditions formulées par la Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique :

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>	
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016	CFAI/2016/AVIS-01

<p><u>1. Positief omschreven te worden en in het bijzonder gericht te zijn op de bekwaamheden van het gezondheidszorgberoep</u></p> <p>Dit beroeps- en competentieprofiel van de 'verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg' heeft tot doel om:</p> <p>Voor de beroepsgroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een definitie te geven van het beroep; • de rollen en competenties te bepalen die nodig zijn om verpleegkunde autonoom en verantwoord in een brede waaier van werkomgevingen te kunnen uitvoeren; • bescherming en ondersteuning te bieden voor het statuut van 'verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg'; • te zorgen voor een gemeenschappelijke basis voor de verschillende competentieniveaus in de verpleegkundige praktijk in België; • te zorgen voor een duidelijke en gemeenschappelijke identiteit van 'verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg'; • een kader bieden voor professionele evaluatie. <p>Voor de patiënt/cliënt, de samenleving, de overheid en de werkgever:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de kwaliteit en de veiligheid van de gezondheidszorg te bewaken en te bevorderen; • de competenties vereist om het beroep uit te oefenen te verduidelijken; • een kader te bieden voor continue professionele evaluatie en ontwikkeling; • de rol en de competenties te bepalen op basis waarvan de verpleegkundige praktijk zich efficiënt intra- en interdisciplinair kan ontwikkelen; • een harmonieus en complementair partnerschap met de opleidings- en vormingsinstellingen te ontwikkelen; • de erkenningscriteria voor het bekomen en behouden van de beroepstitel van 'verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg' in België te bepalen; 	<p><u>1. Être définis de manière positive et viser en particulier les compétences de la profession de santé concernée</u></p> <p>Ce profil professionnel et de compétences de « l'infirmier responsable de soins généraux » a pour objectif de :</p> <p>Pour le groupe professionnel :</p> <ul style="list-style-type: none"> • donner une définition de la profession ; • définir les rôles et les compétences nécessaires pour exercer le métier de manière autonome et responsable, dans un large éventail d'environnements de travail ; • offrir une protection et un soutien au statut « d'infirmier responsable de soins généraux » ; • offrir une base commune aux différents niveaux de compétences dans la pratique du métier infirmier en Belgique ; • assurer une identité commune et claire de « l'infirmier responsable des soins généraux » ; • définir un cadre pour l'évaluation professionnelle. <p>Pour le patient/client, la société, les autorités et l'employeur :</p> <ul style="list-style-type: none"> • évaluer et promouvoir la qualité et la sécurité des soins de santé ; • préciser les compétences exigées pour exercer la profession ; • proposer un cadre pour le développement et l'évaluation professionnelle continue ; • définir le rôle et les compétences à partir desquels la pratique infirmière peut se développer efficacement sur les plans intra et interdisciplinaires ; • développer un partenariat harmonieux et complémentaire avec des institutions de formation; • définir les critères de reconnaissance pour l'obtention et le maintien du titre professionnel « d'infirmier responsable de soins généraux » en Belgique ;
---	--

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>	
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016	CFAI/2016/AVIS-01

<ul style="list-style-type: none"> • de erkenning van de beroepskwalificaties en de mobiliteit van de 'verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg' in Europa te bevorderen. <p>2. <u>In de mate van het mogelijke aan te sluiten bij de Europese tendensen (Richtlijn 2005/36/EG en Richtlijn 2013/55/EU), onverminderd inzichten in internationale context</u></p> <p>De uitwerking van beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg is gebaseerd op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de 8 verpleegkundige competenties vermeld in de Europese richtlijnen 2005/36 en 2013/55 <ul style="list-style-type: none"> ✓ a) competentie om met de huidige theoretische en klinische kennis zelfstandig een diagnose te stellen voor de nodige verpleegkundige verzorging en om de verpleegkundige verzorging bij de behandeling van patiënten te plannen, organiseren en implementeren op basis van de kennis en vaardigheden die overeenkomstig lid 6, onder a), b) en c), zijn verworven ter verbetering van de praktijkervaring; ✓ b) competentie om doeltreffend samen te werken met andere actoren in de gezondheidszorg, met inbegrip van deelname aan de praktische opleiding van het op het gebied van de gezondheidszorg werkzame personeel, op basis van de kennis en vaardigheden die overeenkomstig lid 6, onder d) en e), zijn verworven; ✓ c) competentie om personen, gezinnen en groepen te helpen een gezonde levensstijl aan te nemen en voor zichzelf te zorgen op basis van de kennis en vaardigheden die overeenkomstig lid 6, onder a) en b), zijn verworven; ✓ d) competentie om zelfstandig urgente levensreddende maatregelen te kunnen treffen en in crisis- en rampensituaties te kunnen handelen; 	<ul style="list-style-type: none"> • promouvoir la reconnaissance des qualifications professionnelles et de la mobilité de « l'infirmier responsable de soins généraux » en Europe. <p>2. <u>Dans la mesure du possible, correspondre aux tendances européennes (directives 2005/36/CE et 2013/55/UE), sans préjudice des positions au niveau international</u></p> <p>L'élaboration du profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux est basée sur :</p> <ul style="list-style-type: none"> • les 8 compétences infirmières décrites dans les directives européennes 2005/36 et 2013/55 <ul style="list-style-type: none"> ✓ a) la compétence de diagnostiquer de façon indépendante les soins infirmiers requis, sur la base des connaissances théoriques et cliniques en usage, et de planifier, d'organiser et d'administrer les soins infirmiers aux patients, sur la base des connaissances et des aptitudes acquises conformément au paragraphe 6, points a), b) et c), afin d'améliorer la pratique professionnelle ; ✓ b) la compétence de collaborer de manière effective avec d'autres acteurs du secteur de la santé, ce qui inclut la participation à la formation pratique du personnel de santé, sur la base des connaissances et des aptitudes acquises conformément au paragraphe 6, points d) et e) ; ✓ c) la compétence de responsabiliser les individus, les familles et les groupes afin qu'ils adoptent un mode de vie sain et qu'ils se prennent en charge, sur la base des connaissances et des aptitudes acquises conformément au paragraphe 6, points a) et b) ; ✓ d) la compétence d'engager de façon indépendante des mesures immédiates destinées à préserver la vie et d'appliquer des mesures dans les situation de crise ou de catastrophe ;
--	---

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016

<p>✓ e) competentie om zorgbehoevenden en hun naasten onafhankelijk te adviseren, instrueren en ondersteunen;</p> <p>✓ f) competentie om zelfstandig de kwaliteit van verpleegkundige verzorging te kunnen garanderen en evalueren;</p> <p>✓ g) competentie om beroepsmatig duidelijk te communiceren en samen te werken met andere personen die op het gebied van de gezondheidszorg werkzaam zijn;</p> <p>✓ h) competentie om de kwaliteit van de zorg te analyseren om hun eigen praktijkervaring als verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger te verbeteren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nationale en internationale wetenschappelijke literatuur • de Europese en internationale beroeps- en competentieprofielen • het voorstel van beroepsprofiel dat in opdracht van de vorige Nationale Raad voor Verpleegkunde in 2013 werd uitgewerkt door een onderzoeksgroep • het ruimere kader van de evolutie en tendensen van de behoeften en van de context van gezondheidszorg • de switch van een medisch-klinisch naar een patiëntgericht gezondheidszorgmodel; • de ontwikkeling van de verpleegwetenschappen • de onderzoeksresultaten die het belang van een ondersteunende werkomgeving voor de beroepsuitoefening benadrukken <p>3. <u>In een voldoende brede basis te voorzien ten einde de brede inzetbaarheid te vergroten. En oog te hebben voor gezondheidszorg in alle lijnen van de organisatie ervan: eerste en daarop aansluitende lijnen, intramuraal (ziekenhuis), extramuraal (in individuele setting zowel als groepspraktijken of zogenaamde "private klinieken")</u></p> <p>Dit beroeps- en competentieprofiel geeft de zekerheid aan een verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg, om de vaardigheid te hebben te kunnen werken in alle sectoren (eerste lijn, intra- en extra-muros).</p>	<p>✓ e) la compétence d'apporter de façon indépendante des conseils, des indications et un soutien aux personnes nécessitant des soins et à leurs proches ;</p> <p>✓ f) la compétence d'assurer, de façon indépendante, la qualité des soins infirmiers et leur évaluation;</p> <p>✓ g) la compétence d'assurer une communication professionnelle complète et de coopérer avec les membres d'autres professions du secteur de la santé;</p> <p>✓ h) la compétence d'analyser la qualité des soins afin d'améliorer sa propre pratique professionnelle en tant qu'infirmier responsable de soins généraux.</p> <ul style="list-style-type: none"> • la littérature scientifique nationale et internationale • les profils professionnels et de compétences européens et internationaux • la proposition antérieure d'un profil professionnel élaboré par un groupe de recherche mandaté par le Conseil national de l'art infirmier (2013) • l'évolution des besoins en santé et du contexte de santé • l'évolution vers un modèle de santé centré sur le client au lieu du médico-clinique • le développement des sciences infirmières • les résultats de recherche qui démontrent l'importance d'un cadre de travail favorable à l'exercice professionnel <p>3. <u>Faire l'objet d'un consensus suffisamment large afin de favoriser une large mobilisation. Et tenir compte de l'organisation des soins de santé à tous les niveaux : première ligne et suivantes, soins intra-muros (hôpital) et extra-muros (cabinet individuel et pratiques de groupe ou « cliniques privées »)</u></p> <p>Ce profil professionnel et de compétences certifie que l'infirmier responsable de soins généraux lui donne la capacité de travailler dans l'ensemble des secteurs (1ère ligne, intra-muros et extra-muros)</p>
--	--

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>	
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016	CFAI/2016/AVIS-01

Anderzijds is het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg de synergie van de reflecties van de ad hoc werkgroep opgericht binnen de Raad en samengesteld uit:

- leden van FRV
- Experts over het beroep verpleegkundige
- Experts van de drie Gemeenschappen (Onderwijs)

Een verruimde consultatie van het beroep van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg werd georganiseerd op 16 januari 2015 tijdens de "buitengewone" Plenaire vergadering van de Federale Raad voor Verpleegkunde in het kader van de eerste rondetafelconferentie van de Algemene Unie van Verpleegkundigen van België (AUVB) over de actualisering van het K.B. nr. 78 van 10 november 1967

Dankzij de ad hoc werkgroep en de ruimere consultatie van het verpleegkundig beroepsveld, werd het geheel van gezondheidszorgorganisaties (eerstelijnszorg, intra- en extramuros zorg) geconsulteerd. Mede hierdoor is het beroeps- en competentie profiel voor de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg breed gedragen door het beroepsveld van verpleegkundigen zowel federaal als door de federale entiteiten.

4. Oog te hebben voor samenwerkingsmogelijkheden met anderen zorgverleners (interdisciplinariteit)

De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg werkt samen met het geheel van zorgverstrekkers rond de patiënt en in het bijzonder met de behandelende arts. Het beroeps- en competentieprofiel voor verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg definieert interdisciplinair als volgt:

"Het begrip interdisciplinariteit betekent letterlijk 'tussen de disciplines'. (de artsen, de gezondheidsbeoefenaars conform de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 met

D'autre part, le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux est la synergie des réflexions du groupe de travail ad hoc constitué au sein du Conseil et composé :

- de membres du CFAI
- d'experts de la profession infirmière
- d'experts des trois Communautés (enseignement)

Une consultation élargie de la profession infirmière a été organisée le 16 janvier 2015 lors d'une réunion Plénière « extraordinaire » du Conseil Fédéral de l'art infirmier qui s'est déroulée dans le cadre de la 1ère table ronde de l'actualisation de l'A.R. n° 78 du 10 novembre 1967 de l'Union Général des Infirmiers de Belgique.

Au travers du groupe de travail ad hoc et de la consultation élargie de la profession infirmière, l'ensemble des organisations des soins de santé (1ère ligne, soins intra-muros et extra-muros) a été consulté. De ce fait, le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux favorise une large mobilisation de la profession infirmière au sein du Fédéral et des entités fédérées.

4. Permettre la collaboration avec d'autres prestataires de soins (interdisciplinarité)

L'infirmier responsable de soins généraux collabore avec l'ensemble des prestataires de soins autour du patient et notamment le médecin. Le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux définit l'interdisciplinarité :

« La notion d'interdisciplinarité signifie littéralement « entre les disciplines » (les médecins, les professionnels de la santé conformément à la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>	
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016	CFAI/2016/AVIS-01

<p><i>betrekking tot het uitoefenen van de gezondheidsberoepenaars en alle beroepen die bijdragen tot de gezondheidszorg van de patiënt) Het gaat om een benaderingswijze waarbij niet vastgehouden wordt aan de eigen discipline of vakgebied, maar waar een tussenpositie wordt gecreëerd. Soms is dat door de perspectieven van andere wetenschappen te combineren (medische wetenschappen, gezondheidswetenschappen conform de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 met betrekking tot het uitoefenen van de gezondheidsberoepen en alle beroepen die bijdragen tot de gezondheidszorg van de patiënt) Na een langere periode kan een interdisciplinaire benadering als combinatie van disciplines zelf ook weer een discipline worden. Interdisciplinariteit is te onderscheiden van multidisciplinariteit.</i></p> <p><i>Multidisciplinariteit combineert eveneens disciplines, maar hierbij wordt vastgehouden aan de eigen discipline. Multidisciplinariteit gaat dus minder ver dan interdisciplinariteit.</i>”</p> <p>Het beroeps- en competentieprofiel voor verpleegkundigen verantwoordelijk voor algemene zorg herneemt tevens de rol van samenwerker omdat de verpleegkundigen in de zorg voorziet. “De verpleegkundige neemt autonoom de verpleegkundige opdracht op binnen een inter- en multidisciplinair team. Hij baseert zich op het verpleegkundig kennisdomein en maakt ook gebruik van alle kennisdomeinen die gedeeld worden met andere zorgberoepen.</p> <p><i>Zorg is een teamgebeuren waarbij de verpleegkundige zijn deskundigheid, kennis en kundigheid deelt met het interdisciplinair team. De focus ligt op de bijdrage aan de kwaliteit en de continuïteit van de zorg via overleg, rapportage en doorverwijzing.</i></p> <p><i>De patiënt/cliënt is de belangrijkste partner in dit samenwerkingsverband. Hierbij wordt het accent gelegd op het zelfmanagement en empowerment van de patiënt/cliënt, maar wordt ook rekening</i></p>	<p><i>des professions de santé et les tous professionnels intervenant dans la prise en charge du patient). Il s'agit d'une approche par laquelle on ne se cantonne pas à sa propre discipline ou à son propre domaine, mais où une position intermédiaire est créée. Cela se fait parfois en combinant les perspectives d'autres sciences (science médicale, sciences des professionnels de la santé conformément à la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions de santé et des sciences de tous professionnels intervenant dans la prise en charge du patient). Après une plus longue période, une approche interdisciplinaire résultant d'une combinaison des disciplines peut aussi devenir une discipline. Il convient de distinguer interdisciplinarité et multidisciplinarité.</i></p> <p><i>La multidisciplinarité combine aussi les disciplines, mais l'on s'en tient alors à sa propre discipline. La multidisciplinarité va donc moins loin que l'interdisciplinarité. »</i></p> <p>Le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux reprend également le rôle de collaborateur lorsque l'infirmier prodigue les soins : « L'infirmier assume de manière autonome la mission visant à prodiguer des soins dans une équipe inter et multidisciplinaire. Il se base sur les connaissances en soins infirmiers, mais a aussi recours à tous les domaines de connaissances partagés avec d'autres professions actives dans le secteur des soins.</p> <p><i>Prodiguer des soins s'inscrit dans un travail d'équipe, où l'infirmier partage son expertise, ses connaissances et ses compétences avec l'équipe interdisciplinaire. L'accent est mis sur la contribution à la qualité et à la continuité des soins via la concertation, la communication des informations et le transfert.</i></p> <p><i>Le patient/client est le partenaire principal dans cette relation de collaboration. L'accent est mis sur l'autogestion et l'autonomisation du patient/client, mais on tient compte de la relation de soins</i></p>
--	--

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>	
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016	CFAI/2016/AVIS-01

gehouden met de specifieke zorgrelatie waarbij de patiënt/cliënt in min of meerdere mate afhankelijk is of wordt van de verpleegkundige. Dan is "advocacy" nodig.

In deze rol vinden we 2 Europese competenties terug, nl. "om doeltreffend samen te werken met andere actoren in de gezondheidszorg, met inbegrip van deelname aan de praktische opleiding van het op het gebied van de gezondheidszorg werkzame personeel" en om "(...) samen te werken met andere personen die op het gebied van de gezondheidszorg werkzaam zijn".

De competentie "samenwerken" bedoeld binnen het competentie profiel is:

- Samenwerken met de patiënt/cliënt, zijn familie en het netwerk (3.1.)
- Samenwerken met het interdisciplinaire team (3.2.), meer bepaald de indicatoren voor het verwerven van vaardigheden:
 - ✓ Herkent en respecteert in het kader van het zorgproces de rollen, verschillen en grenzen van iedere partner, zowel binnen het eigen vakgebied als ten aanzien van andere vakgebieden.
 - ✓ Neemt een respectvolle houding aan, luistert en werkt samen met de andere teamleden.
 - ✓ Motiveert anderen om samen te werken aan de uitvoering van het zorgproces.
 - ✓ Draagt bij aan een goede teamwerking om samen de gemeenschappelijke doelstellingen van het zorgproces te verwezenlijken in een klimaat van respect, vertrouwen en samenwerking.
 - ✓ Overlegt met andere zorgverleners om samen met hen op een doeltreffende en respectvolle manier beslissingen te nemen.
 - ✓ Verzekert de continuïteit van de (intradisciplinaire) zorgverlening of de interdisciplinaire samenwerking in het kader van de zorgprocessen en doet voorstellen tot bijsturing m.b.t. zijn eigen competentiedomein.
 - ✓ Werkt samen met anderen om conflicten te voorkomen en maakt gebruik van

spécifique dans le cadre de laquelle le patient/client peut être dépendant. « L'advocacy » est alors nécessaire.

Nous retrouvons deux compétences Européennes dans ce rôle, à savoir « collaborer efficacement avec d'autres acteurs des soins de santé, en ce compris la participation à la formation pratique du personnel actif dans le secteur des soins de santé » et (...) « collaborer avec d'autres personnes qui sont actives dans le domaine des soins de santé ».

La compétence « Collaborer » du profil de compétences précise :

- Collaborer avec le patient/client, la famille, le réseau (3.1.)
- Collaborer avec l'équipe interdisciplinaire (3.2.), et plus particulièrement les indicateurs d'acquisition de la compétence :
 - ✓ Identifie et respecte, les rôles, différences et limites de chaque partenaire, intra et interprofessionnel, dans le cadre du projet de santé.
 - ✓ Manifeste une attitude respectueuse d'écoute et de collaboration envers les autres membres de l'équipe
 - ✓ Motive les autres à travailler en collaboration au profit de la réalisation de projet de santé.
 - ✓ Contribue au bon fonctionnement de l'équipe au profit de la réalisation des objectifs communs du projet de santé, en instaurant un climat de respect, confiance et collaboration.
 - ✓ S'engage dans la prise de décisions partagée efficace et respectueuse avec d'autres fournisseurs de soins.
 - ✓ Assure la continuité des soins (intradisciplinaire) ou la collaboration interdisciplinaire aux projets de santé, et propose des suggestions quant aux adaptations utiles par rapport à sa sphère de compétence.
 - ✓ Travaille avec les autres en vue de prévenir les conflits et utilise les techniques de négociations pour les résoudre

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016
	CFAI/2016/AVIS-01

onderhandelingstechnieken om eventuele conflicten op te lossen.

- ✓ Stelt de ondersteunende zorgprocessen en beslissingen in vraag wanneer die niet in het belang van de patiënt/cliënt lijken te zijn.
- ✓ Onderhoudt een goede communicatie met andere zorgverleners om zorgoverdrachtrisico's tot een minimum te beperken.
- ✓ Maakt zijn eigen professionele standpunt kenbaar tijdens overleg met het interprofessionele team.

5. Specifiek oog te hebben voor de chronisch zieken, polypathologie en langdurige tot levenslange zorgtrajecten

De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg is verantwoordelijk voor de verpleegzorg die zich baseert op een professionele inschatting op het vlak van gezondheids promotie, gezondheids opvoeding/educatie, ziekte preventie, urgente zorgverlening, curatieve zorg, chronische en palliatieve zorg.

6. Voor de niet-medische beroepen, in te gaan op mogelijke autonome uitoefening of uitoefening binnen een kader van ruime delegatie

De FRV is bereid te mee investeren in de reflecties binnen het geheel van alle belanghebbende, in functie van de behoefte van de volksgezondheid en in overleg met de technische commissie voor verpleegkunde.

De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg stelt zich in staat de competenties (partiële competenties of domeincompetenties en de indicatoren voor de verwerving van deze competenties) in te schatten en een eventuele samenwerking uit te werken, in het kader van een autonome uitvoering of binnen een kader van

- ✓ Questionne le processus et les décisions quand ils ne sont pas dans l'intérêt du patient/client.
- ✓ Maintien la communication avec les autres professionnels de soins pour minimiser les risques liés aux transferts dans les prestations de soins.
- ✓ Apporte ses propres contributions dans les discussions d'équipe interdisciplinaire.

5. S'intéresser de manière spécifique aux maladies chroniques, polypathologies et trajets de soins de longue durée ou à vie

L'infirmier responsable de soins généraux est responsable des soins généraux de l'art infirmier qui se fonde sur un jugement professionnel dans les domaines de la promotion de la santé, de l'éducation à la santé, de la prévention de la maladie, des soins urgents, des soins curatifs, des soins chroniques et palliatifs

6. En ce qui concerne les professions non médicales, donner suite à une éventuelle pratique autonome ou pratique dans le cadre d'une large délégation

Le CFAI est prêt à investir dans ces réflexions avec l'ensemble des acteurs, en fonction des besoins de santé publique et en concertation avec la Commission Technique de l'Art Infirmier.

Les compétences (compétences partielles ou domaines de compétence et les indicateurs d'acquisition de ces compétences) suivantes de l'infirmier responsable de soins généraux permettent de donner suite à une éventuelle collaboration, dans le cadre de pratique autonome ou d'une pratique dans le cadre d'une large délégation, avec les professions non médicales.

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016
	CFAI/2016/AVIS-01

<p>breder taakoverdracht, aan niet medische zorgverstrekkers.</p> <p>Competentie 1: Zelfstandig een verpleegkundige diagnose stellen met de huidige theoretische en klinische kennis voor de nodige verpleegkundige zorg. De verpleegkundige zorg plannen, organiseren, implementeren en evalueren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zelfstandig een verpleegdiagnose stellen (1.1.) • De verpleegkundige zorg plannen (1.2.) • De verpleegkundige zorg evalueren (1.4.) <p>Competentie 2: Beroepsmatig duidelijk communiceren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapporteren en informatie delen (2.3.) <p>Competentie 3: Samenwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerken met de patiënt/cliënt, zijn familie en het netwerk (3.1.) • Samenwerken met het interdisciplinaire team (3.2.), en meer bepaald de indicatoren noodzakelijk om de competenties te verwerven <ul style="list-style-type: none"> ✓ Verzekert de continuïteit van de (intradisciplinaire) zorgverlening of de interdisciplinaire samenwerking in het kader van de zorgprocessen en doet voorstellen tot bijsturing m.b.t. zijn eigen competentiedomein. <p>Competentie 4: Professionele verantwoordelijkheid nemen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantoonbaar professionele verantwoordelijkheid opnemen (4.3.) • De wetgeving en regelgeving naleven (4.4.) <p>Competentie 5: Personen, families en groepen responsabiliseren zodat ze een gezonde levensstijl aannemen en zorg dragen voor zichzelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gezondheid van patiënt/cliënt en leefmilieu bevorderen (5.2.), en meer bepaald de indicatoren noodzakelijk om de competenties te verwerven 	<p>Compétence 1 : Poser un diagnostic infirmier de manière autonome, sur base des connaissances cliniques et théoriques actuelles nécessaires. Planifier, organiser, appliquer et réaliser les soins infirmiers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poser un diagnostic infirmier de manière autonome (1.1.) • Planifier les soins infirmiers (1.2.) • Evaluer les soins infirmiers (1.4.) <p>Compétence 2 : Assurer une communication professionnelle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Documenter et partager l'information (2.3.) <p>Compétence 3 : Collaborer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Collaborer avec le patient/client, la famille, le réseau (3.1.) • Collaborer avec l'équipe interdisciplinaire (3.2.), et plus particulièrement l'indicateur d'acquisition de la compétence : <ul style="list-style-type: none"> ✓ Assure la continuité des soins (intradisciplinaire) ou la collaboration interdisciplinaire aux projets de santé, et propose des suggestions quant aux adaptations utiles par rapport à sa sphère de compétence. <p>Compétence 4 : Assurer sa responsabilité professionnelle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faire preuve de responsabilité professionnelle (4.3.) • Respecter la législation et les réglementations (4.4.) <p>Compétence 5 : Responsabiliser les individus, les familles et les groupes afin qu'ils adoptent un mode de vie saine et qu'ils se prennent en charge</p> <ul style="list-style-type: none"> • Favoriser la santé du patient/client et de l'environnement (5.2), et plus
--	--

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>	
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016	CFAI/2016/AVIS-01

<p>✓ Neemt samen met andere verpleegkundigen, professionals en communautaire groepen deel aan activiteiten voor ziektebestrijding, alsook de bevordering van een gezonde levensstijl en het milieu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specifieke gezondheidsopvoedingsmethoden hanteren (5.3.), en meer bepaald de indicatoren noodzakelijk om de competenties te verwerven <ul style="list-style-type: none"> ✓ Selecteert leerstrategieën aangepast aan de behoeften en kenmerken van de persoon of groep. ✓ Evalueert leerresultaten en past op basis daarvan de leermethoden en leerinhoud aan. <p>Competentie 6: Het zorgproces beheren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De zorg op een doeltreffende, veilige manier aan de meest aangewezen gezondheidsprofessional delegeren (6.2.) • Organisatorisch leiderschap uitoefenen (6.3.) <p>Competentie 7: De kwaliteit van de zorgverlening analyseren, evalueren en garanderen om de eigen praktijkervaring te verbeteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kwaliteit evalueren en waarborgen (7.2.) • Bijdragen aan de vorming van studenten en gezondheidsprofessionals (7.3.) <p><u>7. Voldoende ruimte te laten opdat de gezondheidszorg naar de toekomst toe verder kan evolueren, zonder dat telkens een aanpassing van de wetgeving noodzakelijk is</u></p> <p>De verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg is belanghebbende voor de ontwikkeling van zijn eigen professionaliteit.</p> <p>De verpleegkundige volgt de nieuwste tendensen, visies en ontwikkelingen op binnen de</p>	<p>particulièrement l'indicateur d'acquisition de la compétence :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Participe avec d'autres infirmiers, professionnels et groupe communautaires, à des activités de lutte contre la maladie et de promotion d'environnement et de styles de vie sains. • Mettre en œuvre des méthodes éducatives de santé (5.3.), et plus particulièrement les indicateurs d'acquisition de la compétence : <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sélectionne les stratégies d'apprentissage / d'enseignement appropriées aux besoins et caractéristiques de l'individu ou du groupe. ✓ Evalue les résultats d'apprentissage et modifie en conséquence les approches de l'enseignement / de l'apprentissage, ainsi que le contenu. <p>Compétence 6 : Gérer le projet de santé</p> <ul style="list-style-type: none"> • Effectuer de manière efficace et sécuritaire la délégation des soins à un professionnel de la santé approprié (6.2.) • Exercer un leadership organisationnel (6.3.) <p>Compétence 7 : Analyser, assurer et évaluer la qualité des soins afin d'améliorer sa propre pratique professionnelle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluer et assurer la qualité (7.2.) • Participer à la formation des étudiants et des professionnels de la santé (7.3.) <p><u>7. Accorder une marge de manœuvre suffisante pour que les soins de santé puissent continuer à évoluer dans le futur, sans devoir systématiquement nécessiter une modification de la législation</u></p> <p>L'infirmier responsable de soins généraux est acteur de son développement professionnel.</p> <p>L'infirmier suit les dernières tendances, visions et évolutions que connaît le secteur des soins de santé</p>
--	---

FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde betreffende het beroeps- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</i>	<i>Avis du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier concernant le profil professionnel et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux</i>
FRV/2016/ADVIES-01	12-01-2016
	CFAI/2016/AVIS-01

<p>gezondheidszorg en implementeert die in zijn werk, met respect voor de deontologie en de beroepsethiek. Dit houdt o.a. in dat hij zich baseert op de wetenschappelijke literatuur, richtlijnen en aanbevelingen van verantwoorde zorg (evidence based practice), de resultaten ervan vertaalt in zijn handelen en deze overbrengt naar collega's. Hij participeert aan de ontwikkeling, toepassing en evaluatie van gevalideerde procedures en methodes binnen het verpleegkundig handelen.</p> <p>De verpleegkundige is verantwoordelijk voor zijn eigen vormingsproces. Hij doet op regelmatige basis aan zelfreflectie en -evaluatie en stelt daarbij de nodige leervragen.</p> <p>Hij engageert zich voor de promotie en ontwikkeling van het beroep op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.</p> <p>De verpleegkundige bevordert initiatieven m.b.t. veiligheid en welzijn op het werk en draagt bij tot een cultuur van "zorg voor de zorgenden".</p>	<p>et les met en œuvre dans le cadre de son travail, dans le respect de la déontologie et de l'éthique professionnelle. Cela implique notamment qu'il se base sur la littérature scientifique, les directives et les recommandations des soins (evidence based practice), pour fonder sa pratique et qu'il les partage à ses collègues. Il participe au développement, à l'application et à l'évaluation de procédures et de méthodes validées dans le cadre de la pratique infirmière.</p> <p>L'infirmier est responsable de son propre processus de formation. Il s'auto évalue régulièrement, analyse sa pratique et se fixe de nouveaux objectifs d'apprentissage.</p> <p>Il s'engage pour la promotion et le développement de la profession aux niveaux local, régional, national et international.</p> <p>L'infirmier promeut les initiatives relatives à la sécurité et au bien-être au travail et contribue à une « culture de soins pour les prestataires de soins ».</p>
---	--

<p>Edgard Peters</p> 	
<p>Voorzitter van de Federale Raad voor Verpleegkunde</p>	<p>Président du Conseil fédéral de l'art infirmier</p>

